

Vad helveteseld och tandagnisslan är

566. Vad evig eld och tandagnisslan är, som det talas om i Ordet när det gäller dem som är i helvetet, har knappast någon hitintills känt till, och detta därför att man har tänkt på ett materialistiskt sätt om allt som står skrivet i Ordet och inte känt till dess andliga mening. Med ”eld” har somliga människor sålunda förstätt materiell eld, andra har förstätt kval i största allmänhet, åter andra samvetskval, medan ännu andra har hållit före att det bara kallas eld för att avskräcka från onda handlingar. Med ”tandagnisslan” har somliga människor likaledes förstätt en verklig sådan, medan andra bara har förstätt en sådan rysning som man känner när man hör tänderna gnaga mot varandra. Den däremot som känner till Ordets andliga mening vet vad ”evig eld” och ”tandagnisslan” är, ty varje ord och innebörden i varje uttryck i Ordet har en andlig mening, emedan Ordet i sitt sköte är andligt. Det som är andligt kan inte framställas för människan annat än på ett naturligt sätt, eftersom människan är i den naturliga världen och tänker med utgångspunkt från de livsbetingelser som existerar där. Därför skall det nu förklaras vad ”den eviga elden” och ”tandagnisslan” innebär som onda människor efter döden kommer in i med hänsyn till sin ande, eller som anden hos dem får genomgå, som redan befinner sig i den andliga världen.

567. Det finns två olika ursprung till värme. Det ena är himlens sol, som är Herren. Det andra är världens sol. Den värme som kommer från himlens sol, eller Herren, är en andlig värme, och denna värme är till sitt väsen kärlek (se ovan, nr 126–140). Den värme däremot som kommer från världens sol är en naturlig värme, och denna värme är inte till sitt väsen kärlek, utan tjänar som mottagningskärl för den andliga värmen eller kärleken. Att kärleken till sitt väsen är ett slags värme framgår uppenbart av att sinnet, och följaktligen också kroppen och även blodet, värms av kärleken i enlighet med hur stor kärlek och vilken typ av kärlek det är som är verksam hos människan, och detta lika väl vintertid som sommartid. Att den naturliga värmen som kommer från

världens sol tjänar som ett mottagningskärl för den andliga värmen framgår uppenbart av att kroppens värme framkallas av dess andes värme och liksom ersätter denna i kroppen. Detta är särskilt tydligt av upphetsningen^a på våren och sommaren hos alla slags djur, som då återkommer i sin årliga brunstperiod^b.

[2] Det är uppenbart att det inte är den naturliga värmen som åstadkommer detta, utan att denna värme endast bereder kroppen hos djuren till att ta emot den värme som också hos dem strömmar in från den andliga världen. Den andliga världen flyter nämligen in i den naturliga världen precis som en orsak flyter in i sin verkan. Den som tror att den naturliga värmen ger upphov till nämnda fortplantningsdrift^c misstar sig storligen, ty all inflytelse sker från den andliga världen in i den naturliga och inte från den naturliga världen in i den andliga; och eftersom all kärlek tillhör själva livet, så är den en andlig väsentlighet.

[3] På samma sätt bedrar sig också den som tror att något uppstår i den naturliga världen utan inflytande från den andliga världen, ty det naturliga varken uppstår eller fortbestår annat än från det andliga. Även växtrikets alster härleder sin förmåga att fortplanta sig från den andliga världen. Den naturliga värmen, som hör till våren och sommaren, endast förmår fröna i sina naturliga former att utvidga och öppna sig, så att inflytandet från den andliga världen må fullgöra sitt uppdrag i dem. Dessa fakta har anförts för att det skall bli känt att det finns två slags värme, nämligen en andlig värme och en naturlig värme, och att den andliga värmen kommer från himlens sol och den naturliga värmen från världens sol, och att inflytelsen från dem och deras därav följande samverkan är vad som framkallar de verkningar som blir synliga inför ögonen i världen²⁸⁷.

568. Den andliga värmen hos människan är hennes livs värme, därför att den, som ovan sades, är hennes kärlek. Det är denna värme som i Ordet förstås med ”eld” – kärlek till Herren och kärlek till sin nästa med *himmelsk eld*, och kärlek till sig själv och kärlek till världen med *helvetisk eld*.

569. Den helvetiska elden eller kärleken uppstår ur samma källa som den himmelska elden eller kärleken, nämligen från himlens sol, det vill säga från Herren, men den omvandlas till helvetisk eld eller kärlek av dem som tar emot den. Allt inflytande från den andliga världen förändras nämligen i enlighet med det sätt på vilket det tas emot, eller i enlighet med de former som det flyter in i, precis på samma sätt som värmen och ljuset från världens sol. När värmen från denna sol strömmar in i trädplanteringar och blomstersängar ger

den upphov till växtligheten där och också till behagliga och ljuva dofter, men när samma värme strömmar in i avsöndrings- och sönderfallsprodukter ger den upphov till förruttelseprocesser som för med sig de mest vidriga och osunda stanker. På ett liknande sätt ger ljuset från en och samma sol i ett föremål upphov till de mest underbara och sköna färger, medan det i ett annat föremål kan ge upphov till de mest avskyvärda och fula. Detsamma gäller värmen och ljuset från himlens sol, som består av kärlek. När värmen eller kärleken från den solen inflyter i goda egenskaper, som den gör hos goda människor och andar och än mer hos änglar, gör den dessa egenskaper fruktbarande. När den strömmar in hos de onda, ger den däremot upphov till en motsatt verkan, ty ondskor antingen förkväver eller förvänder denna inflytelse. På ett liknande sätt ger himlens ljus, när det strömmar in i sådana sanningar som kommer från det goda, upphov till intelligens och vishet, men när det strömmar in i falskheter som kommer från det onda, förvänder detta ljus till galenskaper och allsköns fantasier. Så förhåller det sig överallt beroende på mottagandet.

570. Eftersom helvetisk eld är samma sak som kärlek till sig själv och världen, så består denna eld också av varje slags lust som tillhör dessa kärleksarter, ty en lust är en kärlek i dess fortgång, eftersom en människa oavbrutet åtrår vad hon älskar. Den helvetiska elden är också ett slags njutning, ty vad en människa älskar eller åtrår det förnimmer hon som njutningsfyllt, när hon uppnår det. Människans intensivaste glädje kommer inte från någon annan källa. Den helvetiska elden består alltså i en lusta och en känsla av välbehag som väller fram ur kärleken till sig själv och kärleken till världen som deras källa. Dessa känslor består i sådana ondskor som förakt för andra människor och i ovänskap och fientlighet mot alla som inte gynnar en själv. Den helvetiska elden består alltså i avund, hat och hämnd och i en våldsamhet och grymhet, som har sitt ursprung i dessa känslor, och när det gäller det Gudomliga består den i en förnekelse som innebär att man föraktar, hånar och hädar alla kyrkans heliga trosartiklar och ceremonier^a. När människan efter döden blir en ande förvandlas dessa ondskor till bitterhet och hat mot alla kyrkans heliga ting (se ovan, nr 562). Då nu dessa ondskor ständigt andas förstörelse och vill att människorna mördar dem som de betraktar som fiender, och eftersom de brinner av hat mot dessa och vill hämnas på dem, så består deras livs största nöje i att vilja lemlästa^b och slå ihjäl dem, och om de inte kan göra det, så vill de bringa dem i fördärv och tillfoga dem skada och förfara grymt mot dem.

[2] Det är dessa ondskor som förstås med ”eld” där det i Ordet handlar om onda människor och helvetena. Jag vill därför ur Ordet anföra några ställen till bekräftelse av detta:

De är allesammans skrymtare och ogärningsmän, och var mun talar dårskap . . . Ty ondskan förbränner som en eld, och den förtär tistel och törne och tänder på snåren i skogen, och de går upp i höga virvlar av rök . . . , och folket är som näring för elden – den ene skonar inte den andre. (*Jes. 9:17–19.*)

Jag skall låta tecken synas på himmelen och på jorden: blod och eld och rökstoder. Solen skall vändas i mörker . . . (*Joel 2:30, 31.*)

Landet skall förvandlas till brinnande tjära. Varken natt eller dag skall den branden slockna, evinnerligen skall röken av den stiga upp. (*Jes. 34:9, 10.*)

Ty se, dagen kommer, och den skall brinna som en ugn, och då skall alla högmotiga och var och en som gör vad som är ont bli som strå, och dagen som kommer skall förbränna dem. (*Mal. 4:1.*)

Babylon . . . har blivit ett tillhåll för demoner . . . De ropade när de såg röken från hennes bål . . . Och röken från henne stiger upp i evigheters evighet. (*Upp. 18:2, 18; 19:3.*)

Han öppnade avgrundens brunn, och rök steg upp ur brunnen som röken från en stor ugn, och solen och luften förmörkades av röken från brunnen. (*Upp. 9:2.*)

Ur hästarnas munnar kom eld och rök och svavel. En tredjedel av människorna dödades genom dessa tre plågor, elden, röken och svavlet. (*Upp. 9:17, 18.*)

Den som tillber odjuret . . . , han skall få dricka av Guds vredes vin, som hållts upp oblandat i Guds vredes bägare, och han skall pinas med eld och svavel. (*Upp. 14:9, 10.*)

Den fjärde ängeln tömde sin skål över solen. Och solen fick rätt att sveda människor med eld, och människor sveddes i stark hetta. (*Upp. 16:8, 9.*)

De kastas i sjön som brinner av eld och svavel. (*Upp. 19:20; 20:14, 15; 21:8.*)

Varje träd som inte bär god frukt skall huggas ned och kastas i elden. (*Matt. 3:10; Luk. 3:9.*)

Människosonen skall sända ut sina änglar, och de skall rensa hans rike från alla som förleder människorna och gör det som är ont, och de skall kasta dem i den brinnande ugnen. (*Matt. 13:41, 42, 50.*)

Konungen skall säga till dem som står till vänster: Gå bort från mig, ni förbannade, till den eviga eld som väntar djävulen och hans änglar. (*Matt. 25:41.*)

De skall kastas i den eviga elden, . . . i eldens helvete, där maskarna inte dör och elden inte släcks. (*Matt. 18:8, 9; Mark. 9:43–49.*)

Den rike mannen i helvetet sade till Abraham att han pinades i elden där. (*Luk. 16:24.*)

På dessa och många andra ställen förstås med ”eld” den begärelse eller lusta som hänger samman med kärleken till sig själv och världen, och med ”röken” från elden avses sådan falskhet som kommer från ondska.

571. Eftersom med ”helvetisk eld” förstås lusten att begå sådana onda handlingar som har sitt upphov i kärleken till sig själv och världen, och eftersom alla i helvetena har ett sådant begär, vilket man kan se i det föregående kapitlet, så syns också, när helvetena öppnas, liksom en eld med rök av samma slag som brukar förekomma vid eldsvådor – en ihållande och intensiv eld^a från de helveten där kärleken till sig själv är förhärskande och en flammande eld från de helveten där kärleken till världen råder. När däremot helvetena är tillslutna syns denna eldhärd^b inte, utan i dess ställe liksom något mörkt som liknar tjock rök. Ändå glöder eldhärden därinne, vilket man ju också förnimmer av hettan som strömmar ut därifrån och som är lik de glödande resterna efter en eldsvåda och på en del ställen lik värmen från en upphettad värmepanna eller från ett varmt bad. När denna hetta från helvetena strömmar in i en människa, uppväcker den lustar hos henne, hos onda människor hat och hämndlystnad och hos de sjuka galenskaper. En sådan eld eller en sådan värme förekommer hos dem som bär på de ovannämnda kärleksarterna, därför att de, även medan de lever i kroppen, är förbundna med de just nämnda helvetena. Man bör emellertid känna till att de som är i helvetena inte befinner sig i en eld, utan att elden är en skenbarhet. De känner nämligen inte någon brännande hetta där, utan blott en likadan värme som förut i världen. Att det syns en eld beror på motsvarighet, ty kärlek motsvarar eld, och allt som visar sig i den andliga världen visar sig i enlighet med motsvarigheter.

572. Man bör ha klart för sig att denna helvetiska eld eller värme förvandlas till intensiv köld när värme från himlen strömmar in. De som är i helvetet huttrar då på samma sätt som de som gripits av feberfrossa, och de plågas dessutom i sitt inre. Så förhåller det sig därför att de är helt emot det Gudomliga – och himlens värme, som är Gudomlig kärlek, omintetgör helvetets värme som består av självkärlek, och därmed omintetgörs också deras livs eld. Därför uppstår nu en sådan köld med åtföljande frosskakning och tillika misär. Det blir då också djupt mörker i helvetet och som en följd därav dårskap och andlig natt. Emellertid inträffar detta mera sällan och blott när upproren där får en sådan omfattning att de måste undertryckas.

573. Då nu med helvetisk eld förstås varje begär att göra det onda som kommer av självkärlek, så innefattar denna eld också varje slag av lidande som förekommer i helvetet. Det begär som har sitt ursprung i kärleken till sig själv är nämligen ett begär att förgripa sig på andra människor, som inte ärar, vördar och dyrkar en själv. I den mån som de onda andarna grips av raseri, och på grund av sitt raseri av hat och hämndlystnad, så grips de av begär att förfara grymt mot de människor som inte ärar, vördar och dyrkar dem. När alla i ett samhälle hyser ett sådant begär och inte hålls tillbaka av några sådana yttre band som fruktan för lagen, att förlora sitt goda namn och rykte eller sin heder, utkomst eller liv, då överfaller de på grund av sin ondska andra andar. I den mån de förmår det underkuvar de då dessa andar och lägger dem under sitt tyranni och njuter av att handla grymt mot dem som inte underkastar sig. Denna njutning är så helt och hållet förbunden med nöjet att härska att de två begären förekommer i precis samma grad, ty en känsla av nöje i att förgripa sig på andra innesluts i all ovänskap och avund och i allt hat och all hämndlystnad, då ju dessa, som ovan sagts, är de onda njutningar som hör till självkärleken. Alla helvetena är sådana samhällen. Därför hyser alla som bor där hat i sitt hjärta mot varje annan människa och bryter ut i grymhet från hat i den mån han har möjlighet till det. Dessa grymheter med deras åtföljande kval inbegrips också i den helvetiska elden, eftersom de är effekten av helvetiska begär.

574. Det har förklarats ovan (nr 548) att en ond ande självmant kastar sig i helvetet. Då så är skall nu också förklaras varför det förhåller sig på detta sätt, trots att så hemska kval förekommer i helvetet. Ur varje helvete utdunstar en sfär av de lustar som de är i som bor där. När denna sfär förnimms

av en ande i en likadan lust, rörs denna i sitt hjärta och fylls med en känsla av välbehag, ty begärelsen och dess känsla av välbehag utgör ett. Vad någon har lust till, det är nämligen för honom angenämt. Det är därför som en ande vänder sig dit där detta finns och av hela hjärtat önskar att komma dit. Han vet nämligen inte ännu att det förekommer så hemska kval där, men den som vet det längtar ändå dit. Ingen i den andliga världen kan nämligen motstå sin lust, eftersom lusten hör till hans kärlek och kärleken till hans vilja, och viljan hör till hans natur, och var och en i den andliga världen handlar enligt sin natur.

[2] När en ande alltså självmant eller av egen fri vilja sakta nalkas sitt speciella helvete, blir han först vänligt mottagen och tror därför att han har kommit bland vänner. Detta varar dock endast några timmar. Under tiden utforskas han med avseende på hur förslagen och följaktligen hur viljestark han är, och när detta har skett, börjar de andra andarna där att på många olika sätt anfakta honom, och efter hand allt fränare och häftigare. Detta sker genom att leda honom allt längre och djupare in i helvetet, ty ju längre och djupare ned man kommer i helvetet, desto ondskefullare är andarna. Efter anfäktelserna börjar de att grymt utsätta honom för alla tänkbara straff^a, och detta ända tills han tvingats att bli deras slav.

[3] Upproriska rörelser uppstår emellertid ständigt i helvetena, eftersom alla där vill vara störst och brinner av hat mot alla andra, varav nya uppror uppstår. Så avlöser den ena scenen den andra. Med nya uppror i sikte frisläpps de som har blivit gjorda till slavar för att vara någon ny djävul behjälplig med att underkuva andra. De som inte ger efter och faller undan för den nya ledarens minsta vink torteras då åter igen på ett antal olika sätt. Och detta upprepas om och om igen. Det är detta slags plågor som utgör helvetets plågor och som benämns helvetisk eld.

575. Tandagnisslan, å andra sidan, består i en oavbruten inbördes dispyt och strid mellan falskheter, och följaktligen mellan de människor som är i falskheter. Denna konflikt är också förbunden med förakt för andra människor, ovänskap, förlöjligande, hån och smädelser, och bryter dessutom ut i att man sargar varandra på olika sätt. Var och en kämpar nämligen för sin egen falskhet och kallar den sanning. Dessa konflikter och strider hörs som tandagnisslan utanför de helveten som vi nu talar om, och de vänds också i tandagnisslan, när sanningar från himlen strömmar in i dessa helveten. Alla som har förklarat att de tror på naturen och har förnekat det Gudomliga är

i dessa helveten, och de som har befast sig i denna inställning är i de djupare av dessa helveten. Eftersom dessa människor inte kan ta emot något som hör till ljuset från himlen, och följaktligen inte kan se något inom sig, är flertalet av dem kroppsligt sinnade människor som inte tror på något annat än vad de ser med sina ögon och rör med sina händer. Därför betraktar de alla sinnenas villor som sanningar, och det är med utgångspunkt från dessa sina bedrägliga uppfattningar som de tvistar. Det är detta som är orsaken till att deras ordstrider hörs som tandagnisslan, ty alla falskheter ger i den andliga världen upphov till ett gnisslande ljud, och tänderna motsvarar det yttersta av allt som har skapats i naturen och hos människan, och allt som hör hit är av kroppslig och sinnlig natur²⁸⁸. (Att det förekommer tandagnisslan i helvetena, se *Matt. 8:12; 13:42, 50; 22:13; 24:51; 25:30; Luk. 13:28.*)

Om de helvetiska andarnas ondska och skändliga konster

576. Var och en som tänker på ett inre sätt och har någon kunskap om hur hans eget sinne fungerar kan både se och fatta på vad sätt andarnas förträfflighet är överlägsen människans. En ande kan nämligen i sitt sinne inom loppet av en enda minut överväga, reda ut och dra slutsatser om fler saker än en människa kan ge uttryck åt i tal eller skrift under en halvtimme. Av detta är det uppenbart hur mycket framgångsrikare människan är när hon är i sin ande, och följaktligen när hon blir en ande, än när hon är i kroppen. Det är nämligen anden som tänker, och kroppen är blott det medel genom vilket anden ger uttryck åt sina tankar i tal eller skrift. Det är därför som människan, när hon efter döden blir en ande, är i ousäglig intelligens och vishet i jämförelse med den intelligens och vishet hon hade medan hon levde i världen. Medan hon levde i världen var nämligen hennes ande bunden till kroppen och var genom kroppen i den naturliga världen. Vad hon tänkte andligen flöt därför vid den tiden in i naturliga föreställningar, som är jämförelsevis allmänna, grova och dunkla. Naturliga föreställningar kan nämligen inte inrymma de otaliga föreställningar som hör samman med andlig tanke, utan sveper in dem i sådana dunkla föreställningar som har sitt upphov i världsliga omsorger. Helt annorlunda förhåller det sig när anden har lösgjorts från kroppen och kommer in i sitt andliga tillstånd, vilket sker när den övergår från den naturliga till den andliga världen, som är dess egentliga värld. Att andens tillstånd med avseende på dess tankar och känslor då omätligt överträffar dess förra tillstånd är uppenbart av det som nu har sagts. Det är därför som änglarnas tankar är både ousägliga och obeskrivbara och följaktligen inte kan ingå i en naturlig människas tänkesätt, och dock har varje ängel blivit född och levt som människa och tyckte sig då inte vara visare än någon annan likadan människa som han själv.

577. I samma grad som vishet och intelligens är utmärkande för änglarna kännetecknas de onda andarna av ondskefullhet och lömskhet. Situationen är nämligen likartad. När människans ande lösts från kroppen är den nämligen i sitt eget goda eller i sitt eget onda – en änglaande i sitt goda och en helvetisk ande i sitt onda – ty, som sagts och påpekats gång på gång tidigare, är varje ande sitt eget goda eller sitt eget onda, därför att han är sin egen kärlek. Liksom en änglaande tänker, vill, talar och handlar med utgångspunkt från sin egen godhet, så tänker, vill, talar och handlar alltså en helvetisk ande med utgångspunkt från sin egen ondska, och att tänka, vilja, tala och handla från själva det onda innebär att göra det från allt det som ondskan inbegriper.

[2] Annorlunda var det när anden levde i kroppen. Då hölls det onda i varje människas ande i schack av de hämningar som varje människa har på grund av lagen och med tanke på sin utkomst, sin ära och sitt goda namn och rykte, och av fruktan att förlora dessa fördelar. Därför kunde det onda i hennes ande då inte bryta ut och visa sig så som det verkligen var. Dessutom låg då också det onda i människans ande liksom beslöjat och insvept i en yttre redbarhet, uppriktighet, rättvisa och känsla av hängivenhet för det sanna och goda, som en sådan människa bär på tungan och låtsar för världens skull. Under dessa täckelser låg det onda så undangömt och i så stort dunkel att människan knappast själv visste om att det fanns så stor ondskefullhet och lömskhet i hennes ande, det vill säga, hon visste inte att hon verkligen var en sådan djävul som en sådan människa blir efter döden, när hennes ande kommer in i sig själv och sin egen natur.

[3] Då uppenbarar sig en så stor ondskefullhet att det övergår allt vad man kan tänka sig. Det finns tusen ondskor som då bryter ut från ondskan själv, och bland dem finns också sådana som inte kan uttryckas i ord på något språk. Hurdana dessa ondskor är har jag fått veta genom mycken erfarenhet och till och med fått förnimma. Herren har nämligen låtit mig vara i den andliga världen med hänsyn till min ande och samtidigt i den naturliga världen med hänsyn till min kropp. På grund härav kan jag intyga att de onda andarnas ondskefullhet är så stor att knappast en enda ondska av tusen kan beskrivas, ja, så stor att om inte människan beskyddades av Herren, skulle hon aldrig någonsin kunna befrias från helvetet. Hos varje människa är nämligen såväl andar från helvetet som änglar från himlen närvarande (se ovan, nr 292, 293) – och Herren kan inte beskydda människan om hon inte erkänner det Gudomliga och lever ett liv i tro och människokärlek. Om hon inte gör det, vänder hon sig bort från

Herren till de onda andarna, och därigenom besudlas hon till sin ande med en likadan ondskefullhet som de onda andarnas.

[4] Likväl leds människan av Herren oupphörligen bort från de ondskor som hon på grund av sin nära förbindelse med onda andar liksom drar och sluter intill sig. Om detta inte kan ske med hjälp av sådana inre känslor av förpliktelse^a som hör till samvetet – vilka hon inte accepterar om hon förnekar det Gudomliga – sker det likväl med hjälp av mer eller mindre ytliga hämningar^b, vilka som ovan förklarats består i fruktan för lagen och dess straff, och för att förlora sin utkomst och heder, och sitt goda namn och rykte. En sådan människa kan givetvis ledas bort från onda handlingar genom sådana njutningar som hänger ihop med hennes självkärlek och genom fruktan att fråntas och så förlora dessa njutningar, men hon kan inte därigenom ledas in i goda andliga tillstånd. Så snart hon låter sig förmås till detta börjar hon nämligen inom sig överväga lömska anslag och ränker, varigenom hon kan låtsas och hyckla goda, ärliga och rättvisa tillstånd i avsikt att övertyga andra människor om sin godhet och på så sätt bedra dem. Denna förslagenhet fogar sig till det onda i hennes ande, och denna förslagenhet ger också det onda dess form och gör så att det onda blir lika ont som förslagenheten själv är till sin natur.

578. De andar som medan de levde i världen var i ondskor på grund av självkärlek och samtidigt handlade av lömskhet är de värsta av alla, ty lömskhet tränger djupare in i människornas tankar och avsikter än andra ondskor och förgiftar dem så att allt som hör till mänskligt liv hos människan förstörs. De flesta av dessa onda andar är i helveten som ligger i den bakre delen av den andliga världen^a och kallas genier^c. De finner där nöje i att göra sig osynliga och sväva omkring som spöken och i lönnedom inspirera andra till ondskor som de stänker omkring sig som huggormsgift. Dessa andar plågas gruvligare än andra. De, å sin sida, som inte varit lömska och lockats av illistighet, men som ändå är i sådana ondskor som har sitt ursprung i självkärlek, lever också i sådana helveten som ligger baktill i den andliga världen, men inte i lika djupa helveten. De däremot som har levt i sådana ondskor som har sitt ursprung i världskärlek befinner sig i helveten som ligger längre fram i den andliga världen och kallas andar. Dessa andar är inte lika avskyvärda former av ondska, det vill säga av hat och hämndlystnad, som de andar som är i ondskor på grund av

* Se nr 123, fotnoten.

självkärlek, och därför har de inte heller ett lika illvilligt och lömskt sinnelag, och följaktligen är deras helveten mildare.

579. Jag har av erfarenhet fått lära känna hur stor deras ondska är som kallas genier. Genierna påverkar inte och inflyter inte i andra människors tankar, utan i deras känslor. Dessa får de vittring av och förnimmer på samma sätt som en hund får vittring av viltbråd i skogen. Så snart de förnimmer goda känslor hos en människa, förvänder de dem genast till onda känslor genom att på ett förunderligt sätt leda och böja dem med hjälp av vad människan finner behagligt, och de gör det så förstulet och med så ondskefull skicklighet att människan inte märker något av det. De aktar sig nämligen noga för att låta något komma in i människans tanke som skulle kunna förråda dem. De har sin plats under bakhuvudet hos människan. I världen var de sådana som lömskt försökte bemäktiga sig andra människors sinnen genom att leda och övertala dessa människor med hjälp av de förnimmelser av välbehag som hörde samman med deras känslor eller begär. Dessa genier hålls emellertid av Herren borta från varje människa om vars omdaning det finns något hopp. De är nämligen sådana att de inte bara har förmåga att förstöra en människas samvete, utan de har också förmåga att uppegga hennes ärftliga ondskor, som eljest ligger dolda.

För att människan inte må ledas in i dessa ondskor har det därför ombesörjts av Herren att dessa geniers helveten skall vara tätt tillslutna, och när efter döden en människa av likadant kynne som dessa, genier kommer in i det andra livet, kastas hon ögonblickligen ned i dessa geniers helvete. När man synar dessa andar med avseende på deras lömskhet och förslagenhet, ser de faktiskt ut som huggormar.

580. Hur ondskefulla de helvetiska andarna är framgår uppenbart av deras skändliga konster, som är så många att det skulle fylla en hel bok att räkna upp dem och flera böcker att beskriva dem. Dessa konster eller illdåd är så gott som alla okända i världen. *Ett slag* har att göra med missbruk av motsvarigheter. *Ett annat slag* har att göra med missbruk av den Gudomliga ordningens yttersta verkningar. *Ett tredje slag* har samband med hur man inflyter med och meddelar sina tankar och känslor i andra människor, dels genom att samtala med och studera dem, dels med hjälp av andra andar som man har runt omkring sig och sådana andar som man sänder ut. *Ett fjärde slag* har att göra med hur man agerar genom att inge andra människor inbillningar, *ett femte* med att så

att säga störta ut från sig själv och så kunna visa sig närvarande på en annan plats än där kroppen verkligen är. *Ett sjätte slag* hänför sig till förställningar, intalelser och lögner. En ond människas ande kommer, när den har skilts från kroppen, automatiskt in i dessa knep. De innebor nämligen i den ondska som hör till hennes andes natur och som människans ande då befinner sig i. Med dessa konstner plågar andar varandra i helvetena. Men eftersom alla dessa illdåd, utom dem som man begår genom förställning, intalelser och lögner, är okända i världen, så vill jag inte särskilt beskriva dem här, dels därför att de inte skulle förstås, dels därför att de är så ohyggliga.

581. Att de plågor som förekommer i helvetena tillåts av Herren beror på att onskor inte kan hållas inom sina skrankor och behärskas på annat sätt. Det enda medlet att tygla och betvinga dem och hålla den helvetiska skaran i band är fruktan för straff. Det kan inte göras på något annat sätt.

Utän fruktan för straff och lidande skulle nämligen det onda bryta ut i vilda lidelser, och allt skulle falla sönder liksom ett rike på jorden där det varken finns lag eller straff.